

PREVENIREA SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ
ÎN CADRUL LUCRĂRILOR DE PRIMĂVARĂ PENTRU IGIENIZAREA TERENURILOR

1. Baza legală

- Legea 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor, cu modificările și completările ulterioare;
- H.G.R. 537/2007 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele de prevenire și stingere a incendiilor;
- O.M.A.I. 163/2007 pentru aprobarea Normelor generale de apărare împotriva incendiilor;
- Ordinul Comun M.A.I./M.A.D.R. 605/579 din 2008 pentru aprobarea Dispozițiilor generale de apărare împotriva incendiilor pe timpul utilizării focului deschis la arderea de miriști, vegetație uscată și resturi vegetale;
- Protocolul de Colaborare privind acțiunile de monitorizare a modului de respectare de către fermieri a normelor privind condiționalitatea referitoare la interdicția de nu arde vegetația uscată pe terenurile arabile și pajiștile permanente situate în siturile Natura 2000, înregistrat cu nr. P272/11.04.2023 APIA, nr. 3179/20.04.2023 GNM, nr. 92433/26.04.2023 IGSU;
- O.P. nr. 251/22.06.2023, prin care se aprobă măsurile care trebuie îndeplinite în vederea reducerii riscului de incendii la fondul forestier, miriști, vegetație uscată și resturi vegetale pe teritoriul județului Botoșani.
- O.U.G. 195/2005 privind protecția mediului cu modificările și completările ulterioare;
- O.U.G. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991;

2. Analiza situației operative din zona de competență:

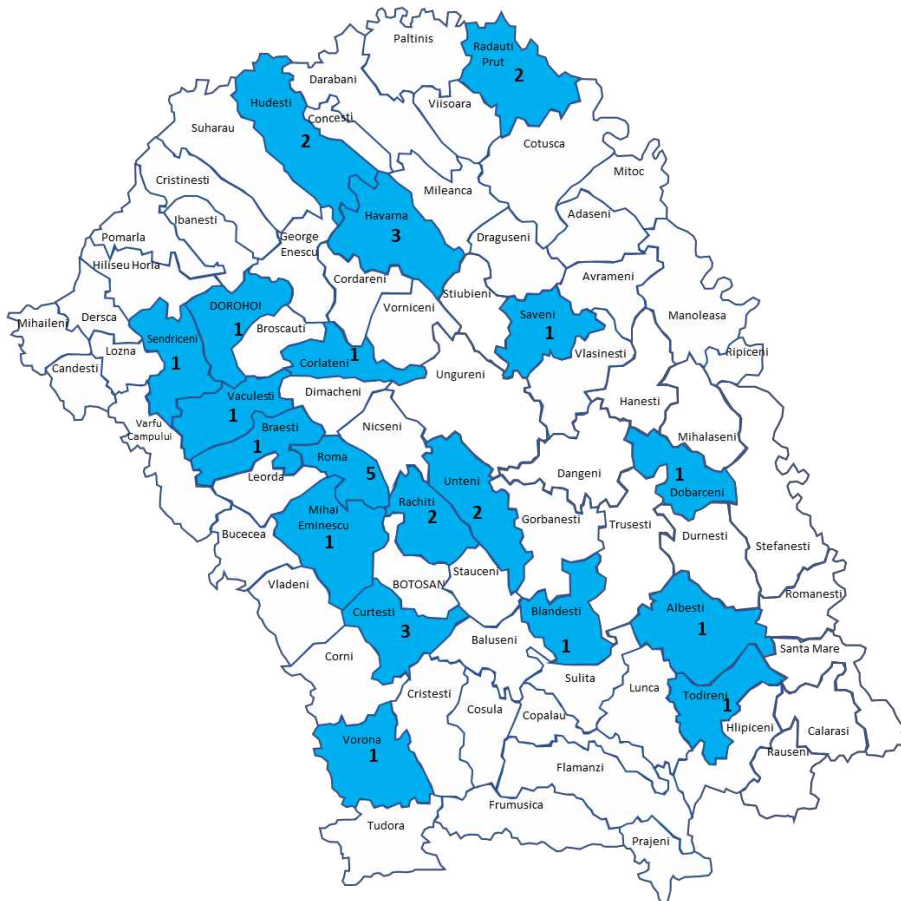
În primul trimestru al anului 2024, Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Nicolae Iorga” al Județului Botoșani a fost solicitat să intervină la un număr de **1109 apeluri de urgență (fără urgente medicale)**, din care **33** la incendii de vegetație uscată având un procentaj de **2,97 %**.

Statistica incendiilor din ultimii ani arată faptul că în perioada martie – aprilie și octombrie - noiembrie (excepție anul 2022 când incendiile de vegetație au început din luna ianuarie, cu manifestare intensivă în lunile februarie - martie) în România, se înregistrează cel mai mare număr de incendii de vegetație uscată (arderii necontrolate), ca urmare a acțiunilor de curățare și igienizare a terenurilor.

La nivelul județului Botoșani, situația se prezintă astfel :

- anul 2018 – 67 incendii;
- anul 2019 – 202 incendii;
- anul 2020 – 165 incendii;
- anul 2021 – 74 incendii
- anul 2022 – 446 incendii
- anul 2023 – 90 incendii
- anul 2024 – 33 incendii (trim. I) stinse de structurile profesioniste singure sau în cooperare cu serviciile voluntare pentru situații de urgență constituite în cadrul unităților administrativ teritoriale din județ, fiind afectate **210 ha în anul 2024**, în comparație cu aceeași perioadă din anul **2023 când au fost afectate 78 ha și cu anul 2022 când au fost afectate 1924 ha**.

Unități administrativ – teritoriale pe raza cărora s-au înregistrat cele mai multe incendii de vegetație Roma – 5, Havârna – 3, Curtești – 3, Hudești – 2, Rădăuți Prut – 2, Răchiți – 2, Unțeni – 2.

3. Cauzele care au provocat incendiile de vegetație uscată, se prezintă astfel:

- foc deschis în spații deschise (arderea controlată a vegetației uscate, în gospodării sau pe terenuri agricole, în grămezi, dar lăsarea ulterioară a focului nesupravegheat sau fără a se lua măsuri de stingere a jarului rezultat);
- fumatul în locuri nepermise sau în locuri neprotejate corespunzător;

4. Arderea miriștilor, vegetației uscate și a resturilor vegetale pe raza județului Botoșani este strict interzisă, indiferent de forma de proprietate a terenului.

Protecția mediului constituie o obligație a tuturor persoanelor fizice și juridice, scop în care conform art. 94, lit. n) din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 195 din 22 decembrie 2005 privind protecția mediului, **nu se ard miriștile, turbăriile, litiera pădurii, stuful, tufărișurile sau vegetația ierboasă.**

Excepție de la această măsură, arderea miriștilor, vegetației uscate și a resturilor vegetale este permisă doar când se impune ca o măsură excepțională în cazuri de carantină fitosanitară, *pentru prevenirea răspândirii unor boli sau dăunători specifici*, conform standardelor privind bunele condiții agricole și de mediu ale terenurilor reglementate prin legislația în vigoare.

Condiții pentru arderea miriștilor, vegetației uscate și resturilor vegetale, conform **M.A.I./M.A.D.R. 605/579 din 2008:**

- a) condiții meteorologice fără vânt;
- b) colectarea în grămezi a vegetației uscate și a resturilor vegetale în cantități astfel încât arderea să poată fi controlată;
- c) executarea arderii în zone care să permită propagarea focului la fondul forestier/ construcții și să nu afecteze rețelele electrice, de comunicații, conductele de transport gaze naturale, produsele petroliere ori alte bunuri materiale combustibile;
- d) curățarea de vegetație a suprafeței din jurul fiecărei grămezi pe o distanță de 5 m;
- e) desfășurarea arderii numai pe timp de zi;
- f) asigurarea mijloacelor și materialelor pentru stingerea eventualelor incendii;

- g) supravegherea permanentă a arderii;
- h) stingerea totală a focului înainte de părăsirea locului arderii;
- i) interzicerea acoperirii cu pământ a focurilor.

Arderea de miriști, vegetație uscată și resturi vegetale, cu respectarea condițiilor enumerate, se face numai după **obținerea acceptului de la autoritățile competente pentru protecția mediului, informarea în prealabil a serviciilor publice comunitare pentru situații de urgență și obținerea de către cetățeni a permisului de lucru cu focul**, a cărui emitere se face prin grija primarului (cu excepția arderii vegetației uscate și a resturilor vegetale în cadrul gospodăriilor cetățenești);

În perioadele de caniculă și secetă prelungită arderea miriștii, vegetației uscate și a resturilor vegetale este interzisă.

5. Obligații legale privind apărarea împotriva incendiilor:

➤ Proprietarii de terenuri:

- potrivit ordinului comun **M.A.I./M.A.D.R. 605/579** din 2008,

- *curăță vegetația uscată și resturile vegetale în zona de siguranță a căii ferate și a drumurilor naționale și județene* – art. 9 și 10.

➤ Administratorii drumurilor naționale și județene:

- potrivit ordinului comun **M.A.I./M.A.D.R. 605/579** din 2008,

- *curăță vegetația uscată și resturile vegetale în zona de siguranță a drumurilor naționale și județene* – art. 10.

➤ **La nivelul unităților administrativ teritoriale, consiliul local** instituie reguli și măsuri specifice de apărare împotriva incendiilor, corelate cu nivelul și natura riscurilor locale, reglementează lucrul cu foc deschis și fumatul și instituie măsuri de optimizare a capacității de apărare împotriva incendiilor, potrivit **O.M.A.I. 163/2007** pentru aprobarea Normelor generale de apărare împotriva incendiilor. **Primarul** organizează și execută, prin serviciul de urgență voluntar, controlul respectării regulilor de apărare împotriva incendiilor la gospodăriile cetățenești; informează populația cu privire la modul de comportare și de intervenție în caz de incendiu, asigură, prin mijloacele avute la dispoziție, desfășurarea activităților de informare și educație antiincendiu a populației, potrivit **Legii 307/2006** privind apărarea împotriva incendiilor, iar în conformitate cu ordinului comun **M.A.I./M.A.D.R. 605/579** din 2008 aduce la cunoștința cetățenilor prevederile generale și specifice care trebuie să fie respectate când execută ardere de miriști, vegetație uscată și resturi vegetale și verifică împreună cu comitetul local pentru situații de urgență, prin șeful serviciului voluntar pentru situații de urgență sau o persoană desemnată în acest sens, respectarea condițiilor la arderea miriștilor, vegetației uscate și resturilor vegetale

6. Atribuții potrivit Protocolului de colaborare APIA-GNM-IGSU privind acțiunile de monitorizare a modului de respectare de către fermieri a bunelor condiții agricole și de mediu referitoare la arderea miriștilor și a resturilor vegetale pe terenul arabil și la arderea pajștilor permanente

6.1. I.S.U.

- transmit în termen de 24 ore reprezentantului APIA/GNM de la nivel județean informații referitoare la locul producerii arderilor (inclusiv coordonatele geospațiale);

- desfășoară campanii de informare privind interdicția utilizării focului deschis pentru arderea vegetației uscate.

6.2. G.N.M.

- transmit în termen de 24 ore reprezentantului APIA de la nivel județean informații referitoare la locul producerii arderilor (inclusiv coordonatele geospațiale);

- desfășoară campanii de informare privind interdicția utilizării focului deschis pentru arderea vegetației uscate.

6.3. A.P.I.A.

- efectuează verificări în teren și completează raportul de control;

- comunică în 24 ore către GNM și ISU cazurile de ardere de vegetație identificate și care nu au fost comunicate de GNM și ISU;

- desfășoară campanii de informare privind interdicția utilizării focului deschis pentru arderea vegetației uscate;

- transmite către APIA Central situația privind arderile pentru dispunerea măsurilor în consecință.

7. Sancțiuni contravenționale

1. amendă contravențională de la 100 la 500 lei (conf. art. 1, pct. 1, lit. d) din H.G.R. 537/2007), pentru:

- *neluarea tuturor măsurilor privind* depozitarea cenușii fierbinți sau a jăriticului în alte locuri decât cele special amenajate, precum și neluarea măsurilor pentru stingerea acestora în condiții de vânt;

2. amendă contravențională de la 500 la 1.000 lei (conf. art. 1, pct. 2, lit. g) și h) din H.G.R. 537/2007), pentru:

g) - folosirea în spații ori în locuri cu pericol de incendiu sau de explozie, stabilite și marcate ca atare, a mașinilor, dispozitivelor, aparatelor, uneltelor ori a sculelor care pot produce scântei mecanice prin frecare, lovire sau pe timpul funcționării;

h) - folosirea autovehiculelor de transport sau a mașinilor și utilajelor agricole fără dispozitive ori site parascânteii, în situațiile în care reglementările tehnice prevăd aceasta;

3. amendă contravențională de la 1.000 la 2.500 lei (conf. art. 1, pct. 3, lit. r) și s) din H.G.R. 537/2007), pentru:

r) - amenajarea locurilor pentru utilizarea focului deschis în condiții și la distanțe care favorizează propagarea focului la construcții, depozite, culturi agricole, păduri, plantații și alte vecinătăți;

s) - arderea resturilor vegetale, gunoaielor, deșeurilor și a altor materiale combustibile, fără obținerea permisului de lucru cu foc și fără luarea măsurilor pentru împiedicarea propagării focului la vecinătăți;

4. sancțiuni ce țin de competența Gărzii Naționale de Mediu - conform art.96 alin. 3, pct. 16 din OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare, constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 7.500 lei (RON) la 15.000 lei (RON), pentru persoane fizice, și de la 50.000 lei (RON) la 100.000 lei (RON), pentru persoane juridice, încălcarea obligația proprietarilor și deținătorilor de terenuri cu titlu sau fără titlu de a nu arde și de a preveni arderea miriștilor, turbăriilor, litierelor pădurii, stufului, tufărișurilor sau vegetației ierboase și a art. 98, alin. 1, lit. a) din OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare, constituie infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă următoarele fapte, dacă au fost de natură să pună în pericol viața ori sănătatea umană, animală sau vegetală la arderea miriștilor, stufului, tufărișurilor și vegetației ierboase din ariile protejate și de pe terenurile supuse refacerii ecologice.

Sancțiuni contravenționale, aplicate pentru nerespectarea condițiilor legale la arderea miriștilor, vegetației uscate și resturilor vegetale:

- 2018 - **3 avertismente**
- 2019 - **7 amenzi / 9.500 lei și 2 avertisment**
- 2020 - **27 amenzi / 22.600 lei și 4 avertisment**
- 2021 - **3 amenzi/2000 lei**
- 2022 - **6 amenzi/11.000 lei**
- 2023 - nu au fost aplicate sancțiuni contravenționale
- 2024 - nu au fost aplicate sancțiuni contravenționale

8. Acțiuni și măsuri specifice ce se impun a fi întreprinse la nivel local:

8.1. Instituirea prin hotărâre de consiliu local a unui program special de măsuri pentru prevenirea incendiilor și arderilor necontrolate specifice sezonului de primăvară și perioadelor secetoase.

8.2. Executarea periodică, cu personalul serviciului voluntar pentru situații de urgență a unor patrulări (cu transmiterea de mesaje preînregistrate unde este posibil) în zonele cu risc ridicat de incendiu și în localități;

8.3. Executarea, cu personalul serviciului voluntar pentru situații de urgență, a unor exerciții și aplicații practice de stingere a incendiilor, în zone cu vegetație uscată, liziere etc. în special în cele greu accesibile sau cu acces limitat la surse de alimentare cu apă;

8.4. Asigurarea rezervelor de apă la nivelul localităților, primăriilor, operatorilor economici și instituțiilor publice din subordine, după caz, prin amenajarea/reamenajarea unor rampe de alimentare a autospecialelor și utilajelor de stins incendii la sursele de apă naturale, verificarea și remedierea defecțiunilor la bazinele de apă și instalațiile de hidranți exteriori de la nivelul localităților și operatorilor economici, asigurarea unei rezerve permanente de apă în mijloace improvizate (butoaie, căzi, bazine etc.), inclusiv în gospodăriile cetățenești;

8.5. Intensificarea activității de informare și instruire a populației privind cunoașterea și respectarea regulilor și măsurilor de apărare împotriva incendiilor la arderea miriștilor, vegetației uscate sau

stufărișurilor folosind în acest sens toate mijloacele (pliante, broșuri, afișe, emisiuni sau intervenții directe la posturile locale de radio și televiziune, prezentarea verbală sau prin afișare în locuri publice sau în cadrul unor activități cu public numeros – adunări, târguri, expoziții, manifestări cultural-sportive etc.);

8.6. Evaluarea în ședințe de consiliu local a incendiilor/arderilor necontrolate produse pe teritoriul unității administrativ-teritoriale, stabilirea măsurilor și acțiunilor specifice pentru gestionarea acestora și urmărirea îndeplinii lor;

8.7. Informarea Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Nicolae Iorga” al Județului Botoșani despre situațiile de urgență generate de incendii/arderi necontrolate la miriști și vegetația uscată, precum și despre iminența producerii acestora (tel. 112, 0231/508015, 0231/508014, fax. 0231/504986).

9. Măsuri întreprinse de către Inspectoratul pentru Situații de urgență ”Nicolae Iorga” al Județului Botoșani, în vederea reducerii riscului de manifestare a arderilor necontrolate/incendii de miriști, pajiști și vegetație uscată:

- Secretariatul Tehnic Permanent al Comitetului Județean pentru Situații de Urgență Botoșani a întocmit și înaintat Instituției Prefectului – Județul Botoșani, măsuri de reducere a riscului de incendiu la vegetația uscată și fondul forestier, precum și măsuri pentru prevenirea și reducerea riscului de manifestare a situațiilor de urgență, având în vedere fenomenele meteorologice determinate de creșterea temperaturilor și a altor fenomene meteorologice periculoase ce se pot produce pe perioada sezonului cald, pe teritoriul județului Botoșani pentru emiterea unor noi ordine;

Astfel au fost emise și transmise unităților administrativ teritoriale pentru informare și conformare:

- O.P. nr. 247/19.06.2023, prin care se aprobă Planul de măsuri pentru prevenirea și reducerea riscului de manifestare a situațiilor de urgență, având în vedere fenomenele meteorologice determinate de creșterea temperaturilor și a altor fenomene meteorologice periculoase ce se pot produce pe perioada sezonului cald, pe teritoriul județului Botoșani - ediția 2023;

- O.P. nr. 251/22.06.2023, prin care se aprobă măsurile care trebuie îndeplinite în vederea reducerii riscului de incendii la fondul forestier, miriști, vegetație uscată și resturi vegetale pe teritoriul județului Botoșani;

De asemenea, având în vedere numărul ridicat de arderi necontrolate/incendii de miriști, pajiști și vegetație uscată, în vederea stopării acestui fenomen, au fost transmise în lunile februarie și aprilie ale acestui an, informări cu măsurile ce trebuie întreprinse la nivel local pentru limitarea acestor fenomene. S-au intensificat acțiunile de mediatizare a mesajului preventiv, materializată prin postări periodice pe pagina de Facebook a inspectoratului.

10. Concluzii:

Cauza principală a manifestării incendiilor de vegetație uscată rămâne în continuare factorul uman. În ciuda eforturilor depuse de IGSU și inspectoratele pentru situații de urgență județene și București-Ilfov (alături de alte instituții implicate), de conștientizare a cetățenilor cu privire la riscurile la care se expun atunci când incendiază vegetația uscată, aceștia recurg în continuare la această practică dat fiind faptul că este cea mai simplă și mai puțin costisitoare modalitate de a igieniza terenurile de resturile vegetale nefolositoare. Totodată, s-a constatat că igienizarea terenurilor prin incendiere, ca practică tradițională, este privită de către cetățeni ca fiind benefică pentru materia organică din sol, aspect care este însă contrazis de reglementările privind bunele practici de agricultură și mediu pentru România (cât și a celor de la nivelul Uniunii Europene - GAEC).

În ceea ce privește cadrul legal de reglementare menționez faptul că, potrivit prevederilor HGR nr. 557/2016 privind managementul tipurilor de risc, instituția cu rol principal în gestionarea fenomenului de incendiere a vegetației uscate este Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor prin autoritățile din subordine (autoritățile pentru protecția mediului), iar Ministerul Afacerilor Interne exercită un rol secundar în gestionarea incendiilor de vegetație.

O particularitate a cadrului legal de reglementare, este faptul că Legea nr. 307/2006 nu stabilește în mod expres sancțiuni pentru acțiunea de incendiere a vegetației uscate, ci doar pentru inacțiunea persoanelor fizice și juridice aflate în apropierea incendiilor produse la păduri, plantații, culturi agricole, miriști, pășuni și fânețe și care nu intervin imediat cu mijloacele de care dispun pentru limitarea și stingerea acestora.

În concluzie, considerăm că pentru a determina populația deținătoare de terenuri agricole de a respecta interdicția de incendiere a vegetației, posibile direcții de acțiune pot fi pe de o parte, întărirea factorului de coerciție și creșterea procentului de reducere a subvențiilor acordate fermierilor și persoanelor fizice de către Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, iar pe de altă parte identificarea unor soluții de aplicare a

sanctiunilor contravenționale prin implicarea agenților constatatori de la nivelul fiecărei unități administrativ teritoriale, în special în mediul rural, și care pot identifica imediat și facil persoanele care recurg la arderea vegetației uscate sau a miriștilor.

Un regim sancționator distinct în ceea ce privește acțiunea de incendiere a resturilor vegetale în scopul igienizării terenurilor arabile este stabilit de legislația de mediu, potrivit art. 96, alin. (3), pct. 16 și art. 98, alin. (1), lit. a) din OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare.

INSPECTOR ȘEF
Colonel

MURARU Dan Decebal